

יום שני א' באייר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - ע"ז

1. משנה - האיש שנולדו בו מומין - לחכמים: אין כופין אותו להוציא. לרשב"ג במומין גדולים כופין. מה הן מומין גדולים? ניסמית עינו נקטעה ידו ונשברה רגלו.

הלכה - ר' אבא בר יעקב בשם ר' יוחנן: הלכה כרשב"ג. רבא בשם רב נחמן: הלכה כחכמים.

[נחלקו אמוראים האם ר' יוחנן אמר 'כל מקום ששנה רשב"ג במשניות הלכה כמותו חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה']

2. משנה - באלו בעלי מומים נפסק שכופין אותו להוציא, בין אם היו בו קודם ובין אם נולדו בו לאחר שנישאו?

מוכה שחין ובעל פוליוס [יש אומרים ריח החוטם ויש אומרים ריח הפה] והמקמץ [יש אומרים בורסי קטן, ויש אומרים מקבץ צואת כלבים]

והמצרף נחושת [יש אומרים מרדדי נחושת ויש אומרים המחתיך נחושת מעיקרו] והבורסי [מעבד עורות].

אם התנה עמה - לר' מאיר: יכולה לומר סברתי שאוכל לקבל ועכשיו איני יכולה. לחכמים: מקבלת היא על כרחיה חוץ ממוכה שחין מפני שממקתו.

מעשה בצידון - בבורסי אחד שמת והיה לו אח בורסי, אמרו חכמים יכולה היא שתאמר לאחיך הייתי יכולה לקבל ולך איני יכולה לקבל.

3. באלו אופנים נוספים כופין אותו להוציאה?

א. האומר לאשתו איני זן ואיני מפרנס - לרב: כופין להוציא וליתן כתובה, לשמואל אם כופין יכפוהו לזון, ורב סבר אין אדם דר עם נחש בכפיפה.

ב. רב אסי בשם שמואל - כופין רק פסולות - כגון אלמנה לכהן גדול וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לנתין ולמזר.

אבל נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אין כופין אותו, ורב תחליפא בר אבימי בשם שמואל אף מי ששהה י' שנים ולא ילדה כופין אותו.

4. מה הטעם שלא הוזכרו אלו במשנה?

א. הפסולות לכהונה: כיון שהוזכרו רק מקרים שכופים מדרבנן. ב. מי ששהה י' שנים: להו"א: כיון שלא כופים אותו בשוטים כפי המוזכרים במשנה

אלא כפיה בדברים. ונדחה: 'בדברים לא יוסר עבד' למסקנא: שניהם בשוטים אבל מי שרוצה להשאר עם בעל מום עוזבים אותה. ואף אשת מוכה

שחין, אם מסכימה לדור עמו בעדים שישמרו שלא תשמע עמו וימוק בשרו, אבל הרוצה להשאר עם מי ששהה י' שנים אין מניחים לה.

5. רבי יוסי: שח לי זקן אחד מאנשי ירושלים 24 מוכי שחין הן וכולן תשיש קשה להן ולבעלי ראתן [שרץ במוחו] קשה מכולן. מה למדנו על בעלי ראתן?

א. הקיז דם ושימש יהיו לו בנים חלשים, הקיזו שניהם ושימשו יהיו לו בנים בעלי ראתן. ודווקא אם לא טעם משהו אחר שהקיז.

ב. סימניו: עיניו דולפות ואפו נוזל ונוטף ריר מפיו וזבובים כרוכים אחריו.

ג. רפואתו: יקח מין נענע, ולענה, וקליפות עץ אגוז, ומה שגוררים מן העור, וחבצלת, וקליפה המגינה על התמרים בקטנותו, וישלוק אותם ביחד.

ומכניס את החולה לבית משיש שאין בו זרימת אויר, ואם אין לו בית שיש, וכניסו לבית שכותלו עב - שבנוי משבעה לבנים ואריחים בעובי

הכותל, שופך על ראשו שלש מאות כוסות מאותן מים עד שתתרכך גולגלתו וקורע את מוחו, לקח ארבע עלי הדס, מעלה את רגלי השרץ על

העלים ולוקחו בצבת ושורפו שאם לא ישרפנו יחזור אליו.

ד. מכריז רבי יוחנן: הזהרו מזבובי של בעלי ראתן כיון שמעבירים את החולי ממנו. רבי זירא לא היה יושב מול הרוח הנושבת ממושבם של חולי

ראתן כדי שלא ידבק מהן. רבי אלעזר לא היה נכנס באהלם שלא ידבק מהם. רבי אמי ורבי אסי לא היו אוכלים מביצי מבוי שגרים בו חולי ראתן.

רבי יהושע בן לוי היה מתחבר עמהם ועוסק בתורה - שנאמר על התורה אילת אהבים ויעלת חן - אם חן מעלה התורה על לומדיה כ"ש שמגינה.

6. מלאך המות הלך עם ריב"ל להראות לו את מקומו בנן עדן וביקש ממנו ריב"ל את הסכין כדי שלא ירהגו, מה היה כשהגיעו למקומו?

קפץ ריב"ל לפניו ונשבע שאינו חוזר, ואמר הקב"ה שאם בחייו לא נשאל על שבועה לא יחזור. לא רצה להחזיר הסכין, יצתה בת קול ואמרה שיחזיר

כיון שנצרכת לבריות. המשך המעשה: הכריז אליהו הנביא פנו מקום לבר ליואי, ומצא את רשב"י יושב על 13 כסאות זהב. ואמר לו 'אתה הוא בר

ליואי?' אמר לו הן, נראתה קשת בימיק? אמר לו הן, אם כן אין אתה בר ליואי. ואכן לא נראתה קשת בימיו אלא שלא רצה להחזיק טובה לנפשו.

רבי חנינא בר פפא - היה שושבינו של מלאך המות כשהגיע זמנו ביקש שיתן לו 30 יום לחזור על תלמודו, לאחר 30 יום בקש ממלאך המוות לעשות

לו קודם פטירתו כאשר עשה רבי יהושע בן לוי, אמר לו מלאך המות וכי אתה עשית כמו שעשה רבי יהושע בן לוי שהיה נדבק אצל בעלי ראתן בשעה

שעסק בתורה ומושיבם אצלו. ואעפ"כ כשנפטר ר"ח בר פפא הפסיק עמוד אש בינו לבין העם ומקובלנו שזה קורה רק לאחד או שנים בדור. התקרב

רבי אלכסנדר וי אמר עשה בשביל כבוד חכמים שאצלם לא נראה האש שיפסק האש, לא הפסיק, בשביל כבוד אביך, לא הפסיק, בשביל כבוד עצמך

שיוכלו להתקרב והפסיק. אביי אמר שעמוד האש הפסיק בין הצדיק לבין מי שלא קיים התורה כמותו, אמר לו רב אדא בר מתנא להפסיק ממך שאין

לך מעקה, והאמת שהיה לו אלא שבאותו זמן השליכתו הרוח. [עוד למדנו שאין בעלי ראתן ומצורעים בבבל, משום דרכי אכילתן.]